

УКРАЇНА
ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПІВНІЧНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ В
ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

20.09.2018

№06-33/17

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
*за результатами державного фінансового аудиту
діяльності державного підприємства «Український державний
науково-дослідний і проектний інститут легкої промисловості»
за період з 01.01.2015 по 31.05.2018*

м. Черкаси
2018 рік

В аудиторському звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності державного підприємства «Український державний науково-дослідний і проектний інститут легкої промисловості» (далі – Підприємство, ДП «Інститут легкої промисловості») за період з 01.01.2015 по 31.05.2018.

Аудиторське дослідження проведено відповідно до ст. 2 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 № 2939 (далі – Закон № 2939), Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361 (із змінами та доповненнями), п. 2.9 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Держаудитслужби на II квартал 2018 року та п. 4.1.4.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на II квартал 2018 року.

Аудиторське дослідження проведено відповідно до Програми державного фінансового аудиту діяльності ДП «Інститут легкої промисловості» за період з 01.01.2015 по 31.05.2018, затвердженої начальником Управління Північного офісу Держаудитслужби в Черкаській області (далі – Управління).

Аудиторський звіт призначений для керівництва ДП «Інститут легкої промисловості», а також для Регіонального відділення Фонду державного майна України по Черкаській області (далі – РВ ФДМУ) як органу управління на даний час та для Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі – Мінекономрозвитку) (далі – Уповноважені органи управління), до сфери управління якого належало Підприємство по травень 2018 року.

За рішенням керівництва Держаудитслужби, результати аудиту можуть бути надіслані іншим зацікавленим органам державної влади, органам місцевого самоврядування та оприлюднені.

Аудит проведено в період з 27.06.2018 по 20.09.2018.

Державним фінансовим аудитом охоплено ресурсів (коштів та майна) на загальну суму 3167,80 тис. грн (в т.ч.: коштів на суму 1250,30 тис. грн, майна на суму 1917,5 тис. грн).

Аудиторський звіт підготовлено працівниками відділу контролю у галузі ЖКГ, інфраструктури та зв'язку. Перелік осіб, що приймали участь в аудиторському дослідженні, наведено в додатку __ до аудиторського звіту.

ЗМІСТ

I. Вступ	4
1.1. Інформація про Підприємство	4
1.2 Обґрунтування причин проведення аудиту діяльності.....	7
II. Результати аудиторських процедур	8
2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства.....	8
2.2. Результати дослідження чинників, які негативно впливали/впливають на фінансово-господарську діяльність Підприємства	17
2.2.1 Рішення посадових осіб Підприємства щодо здійснення не першочергових платежів при наявності простроченої заборгованості із заробітної плати працівників Підприємства призвели до використання коштів не у відповідності до вимог чинного законодавства та можуть призвести до непродуктивних (додаткових) витрат.....	18
2.2.2. Окремі рішення посадових осіб Підприємства та РВ ФДМУ, що стосуються орендних відносин, призвели (можуть призвести) до недоотримання коштів Підприємством.....	19
2.2.3 Рішення посадових осіб Підприємства щодо надання послуг по ціні менше від собівартості призвело до недоотримання доходів Підприємством.....	25
2.3 Результати дослідження системи внутрішнього контролю	26
III. Висновки	29
IV. Рекомендації	30
V. Додатки	31

I. ВСТУП

1.1. Інформація про Підприємство.

Серед широкого спектру галузей сучасного господарського комплексу України, в складних умовах інтенсивного розвитку глобалізаційних та євроінтеграційних процесів, саме галузь легкої промисловості володіє значними потенційними можливостями для того, щоб стати однією з головних експортних галузей української економіки. У багатьох країнах світу легка промисловість посідає головні позиції у створенні ВВП та відіграє важливу роль у виведенні економіки з кризового стану та формуванні економічного потенціалу країни.

Натомість, на даний час, маючи чи не найбільший потенціал для відродження та розвитку власної ефективної діяльності, як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках, підприємства легкої промисловості в Україні перебувають у тривалому кризовому стані.

Яскравим підтвердженням кризи в галузі легкої промисловості виступає ДП «Інститут легкої промисловості».

Вказане Підприємство є збитковим і за 2015-2017 роки понесло збитків на суму 855,00 тис. гривень. І вже з 01.01.2018 Підприємство не здійснює діяльність.

ДП «Інститут легкої промисловості» створене з метою отримання прибутку шляхом здійснення виробничої та підприємницької діяльності, спрямованої на виконання проектних, проектно-вишукувальних та вишукувальних робіт для промислових підприємств та цивільного будівництва.

Предметом діяльності згідно КВЕД є:

71.11 Діяльність у сфері архітектури.

71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах.

Підприємство пройшло тривалий історичний шлях:

1966 рік, наказ Мінлегпрому УРСР №510-К від 10.12.1966,

1966 рік – Черкаська філія Львівського проектно-конструкторського інституту,

1972 рік – Черкаська філія Київського Державного інституту по проектуванню підприємств текстильної промисловості (ДПІ-5) (наказ Мінлегпрому СРСР № 111 від 25.02.1972),

1977 рік – Державний інститут по проектуванню підприємств легкої промисловості № 13 (ДПІ-13) (наказ № 40 від 24.10.1977 Мінлегпрому СРСР)

1989 рік - "Український інститут по проектуванню підприємств легкої промисловості ("Укрлегпромпроект") (наказ №103 від 25.04.1989 Мінлегпрому УРСР),

2003 рік – Державне підприємство Український державний науково-дослідний і проектний інститут легкої промисловості (ДП УкрНДПлегпром) (наказ № 111 від 29.05.2003 МПП України),

З 2002 року Підприємство підпорядковане Міністерству промислової політики України, яке в 2014 році, рішенням Кабінету Міністрів України, приєднано до Мінекономрозвитку.

ДП «Інститут легкої промисловості» засноване на державній власності та є державним комерційним підприємством.

Підприємство відповідно до наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 05.05.2018 №624 „Про передачу Єдиного майнового комплексу державного підприємства „Інститут легкої промисловості" та наказу РВ ФДМУ від 24.04.2018 №47-МП „Про прийняття рішення щодо приватизації Єдиного майнового комплексу" передано до сфери управління РВ ФДМУ.

На даний час уповноваженим органом управління є РВ ФДМУ, до травня 2018 року – Мінекономрозвитку.

Підприємство, в періоді, що підлягав аудиторському дослідженню, діяло на підставі Статуту ДП «Інститут легкої промисловості, затвердженого наказом Державного агентства України з управління державними корпоративними правами та майном від 21.05.2012 №108, Статуту ДП «Інститут легкої промисловості», затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 28.07.2015 №890, Статуту ДП «Інститут легкої промисловості» (нова редакція) затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 04.08.2017 №1167, Статуту ДП «Інститут легкої промисловості», затвердженого наказом РВ ФДМУ від 23.05.2018 №3-ГП (далі – Статути) та зареєстрованих в установленому порядку.

У своїй діяльності Підприємство керувалося Статутами, наказами Органів управління та законодавством України.

Підприємство є юридичною особою з моменту державної реєстрації, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банку, печатки, штампи, бланки зі своїм найменуванням. Майно Підприємства становлять основні фонди та оборотні кошти, інші матеріальні та фінансові ресурси, вартість яких відображається у його самостійному балансі.

Згідно виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Підприємство має наступні реквізити:

Повна назва	ДП «Інститут легкої промисловості»
Код ЄДРПОУ	30705346
Місцезнаходження адреса	18000, м. Черкаси, вул. В.Чорновола, б.243/1
Організаційно-правова	Державне підприємство

Державний фінансовий аудит діяльності державного підприємства «Український державний науково-дослідний і проектний інститут легкої промисловості» за період з 01.01.2015 по 31.05.2018

форма господарювання за

КОПФГ

Перелік засновників

Керівник

Основний вид економічної
за КВЕД-2010

РВ ФДМУ

ПИСАРЕНКО ОЛЬГА ВАСИЛІВНА

71.11 Діяльність у сфері архітектури;

71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії,
надання послуг технічного консультування в цих сферах.

[]

Метою діяльності Підприємства, згідно Статутів, є отримання прибутку шляхом здійснення виробничої та підприємницької діяльності, спрямованої на виконання проектних, проектно-вишукувальних та вишукувальних робіт для промислових підприємств та цивільного будівництва.

Предметом діяльності згідно КВЕД є:

71.11 Діяльність у сфері архітектури;

71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах.

Відповідно до п. 7.3. Статутів, управління Підприємством, відповідно до повноважень, визначених законодавством та Статутами, здійснює його директор.

Відповідно до п.4 Статутів «... Підприємство діє на принципах повної господарської самостійності та самокупності ...».

Директор Підприємства призначається на посаду і звільняється з посади розпорядженням Органу управління на контрактній основі, з урахуванням вимог чинного законодавства України, щодо призначень керівників в окремих галузях народного господарства.

В контракті визначається строк найму, права, обов'язки і відповідальність директора, умови його матеріального забезпечення, умови звільнення з посади, інші умови за погодженням сторін.

В період, що підлягав аудиторському дослідженню, керівництво ДП «Інститут легкої промисловості» здійснювала в. о. директора Писаренко О.В., контракт з якою не укладався.

Слід зазначити, що згідно роз'яснення Держкомпраці СРСР і Секретаріату ВЦРПС «Про порядок оплати тимчасового заступництва» від 29.12.1965 № 30/39, при призначенні на посаду виконуючого обов'язки вищим органом управління керівник підприємства, установи, організації зобов'язаний не пізніше місячного строку з дня прийняття на роботу подати до вищого органу управління документи для призначення його на посаду. Цей орган у місячний строк з дня одержання таких документів зобов'язаний розглянути питання і повідомити керівнику про результати.

Таким чином працівник, якого приймають на відповідну посаду, затверджену вищим органом управління, не може вважатися виконуючим

обов'язки більше ніж два місяці. Після закінчення цього терміну має бути ухвалено відповідне рішення.

Середньооблікова чисельність працівників ДП «Інститут легкої промисловості» станом на 01.01.2015 - 21 чоловік, станом на 01.01.2016 – 21 чоловік, станом на 01.01.2017 – 21 чоловік, станом на 01.01.2018 – 3 чоловік, станом на 31.05.2018 – 3 чоловік.

1.2. Обґрунтування причин проведення державного фінансового аудиту діяльності

Державний фінансовий аудит діяльності ДП «Інститут легкої промисловості» за період з 01.01.2015 по 31.05.2018 проведено на виконання п. 2.9 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Держаудитслужби на II квартал 2018 року та п. 4.1.4.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на II квартал 2018 року, у рамках проведення державного фінансового аудиту діяльності підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку.

Відповідно до ч. 7 ст. 16 Закону України від 21 вересня 2006 року №185-V «Про управління об'єктами державної власності» (далі – Закон №185), органи Держаудитслужби проводять державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, спрямований на запобігання фінансовим порушенням, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного майна.

Відповідно до ст. 3 Закону №185, майно, яке передане державним комерційним підприємствам, установам та організаціям є об'єктами управління державної власності.

Аудит здійснено з метою перевірки та аналізу фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю (ст. 3 Закону № 2939).

II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства за 2015-2017 роки

Основним завданням аналізу є оцінка ефективності використання активів, доходів, витрат та результатів діяльності Підприємства за звітний період, виявлення факторів, які позитивно або негативно вплинули на кінцеві фінансові результати.

Основними напрямками профільної діяльності ДП «Інститут легкої промисловості» є такі:

- здійснення проектних робіт,
- здійснення проектно-вишукувальних робіт.

Підприємство протягом 2015-2017 років, здійснювало діяльність, яка відповідає його основним статутним напрямкам діяльності.

З січня 2018 рок Підприємство лише здійснювало діяльність в сфері надання в оренду майна.

В ході аудиторського дослідження не встановлено випадків сплати Підприємством винагород власникам, розробникам та іншим особам за впровадження, користування наукових розробок, патентів, винаходів, корисних моделей, торгових марок та інших об'єктів права інтелектуальної власності.

Протягом періоду, що підлягав аудиторському дослідженню, Підприємством не проводились тендерні процедури державних закупівель, в зв'язку з тим, що вартість предмету закупівлі не перевищувала межі визначені Законом України «Про публічні закупівлі».

Дослідженням господарських операцій Підприємства щодо розміщення грошових коштів на рахунках банківських установ, фактів розміщення коштів Підприємства на рахунках в банківських установах, які в подальшому визнані неплатоспроможними, не встановлено.

Проведеним дослідженням господарських операцій з основними засобами, іншими матеріальними та нематеріальними активами, повноти відображення їх в обліку Підприємства, законності вибуття, надання у користування, оренду та інше використання, встановлено ряд зауважень, недоліків, що описані по тексту даного аудиторського звіту.

Аналізом структури та змін у вартості активів Підприємства, що проведений шляхом зіставлення показників активу балансу на початок і кінець звітного періоду за видами активів встановлено абсолютне зменшення активів підприємства на 714,00 тис. грн., або 35,5% (з 2006,00 тис. грн. до 1292,00 тис. грн.).

Коефіцієнт зростання вартості активів протягом 2015-2017 років менше одиниці (відповідно, 0,9337; 0,8873; 0,7773), що свідчить про скорочення Підприємством у звітному періоді господарської діяльності, та є негативною тенденцією в діяльності підприємства.

Аналіз стану дебіторської заборгованості в динаміці засвідчив зміну її обсягів впродовж періоду, що підлягав дослідженню. Так, якщо на початок 2015 року дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги становила 325,00 тис. грн., то за 2015 рік її розмір зменшився до 313,00 тис. грн. (або 3,7%), за 2016 рік її розмір збільшився до 25,00 тис. грн. (або на 7,9%, за 2017 рік - зменшився до 324,00 тис. грн. (або на 4,1%).

Найбільша питома вага у складі дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги станом на 31.05.2018 припадала на прострочену дебіторську заборгованість по розрахунках з покупцями та замовниками в сумі 295,20 тис. грн. в т.ч.

- ТОВ «Черкаський ДОК» - 28,00 тис. грн.,
- ПП «Юридична компанія «Феміда» - 16,60 тис. грн.,
- ТОВ «Фірма АКАНТ+К» - 250,60 тис. гривень.

По відношенню до вказаних дебіторів проведена претензійно-позовна робота та відкрито виконавчі провадження.

Крім того, станом на 31.05.2018 дебіторська заборгованість: по оренді та відшкодуванню комунальних послуг по оренді становила відповідно 9,43 тис. грн та 8,00 тис. гривень

Дебіторська заборгованість по розрахунках з бюджетом на 31.12.2015 року становила 62,00 тис. грн, за 2016 рік її розмір збільшився до 160,0 тис. грн. (або в 1,58 раз), за 2017 рік її розмір збільшився на 69,0 тис. грн. (або на 43,1%).

Структуру поточних зобов'язань Підприємства формує кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, за розрахунками із страхування, за розрахунками з оплати праці.

Поточні зобов'язання станом на 01.01.2015 становили 620,00 тис. грн., на 01.01.2016 – 735,00 тис. грн, на 01.01.2017 - 785,00 тис. грн., на 01.01.2018 – 893,00 тис. гривень.

У структурі поточних зобов'язань Підприємства основну питому вагу займає кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці: станом на 01.01.2015 року – 68,7% (або 426,00 тис. грн.), 01.01.2016 року – 57,0% (або 419,00 тис. грн.), 01.01.2017 року – 42,5% (або 334,00 тис. грн.), 31.12.2017 року – 33,0% (або 295,00 тис. грн).

Зобов'язання по розрахунках із страхування змінювалися наступним чином: станом на 01.01.2015 – 102,00 тис. грн., 31.12.2015 – 177,00 тис. грн., на 31.12.2016 – 285,00 тис. грн., на 31.12.2017 – 361,00 тис. гривень.

Кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування у складі

поточних зобов'язань станом на 01.01.2015 року становила - 16,5%, на 31.12.2015 року – 24,1%, на 31.12.2016 року – 36,3%, на 31.12.2017 року – 40,4%.

Питома вага заборгованості по розрахунках з бюджетом у загальному обсязі поточної заборгованості становила: станом на 01.01.2015 – 14,8%, 31.12.2015 – 18,9%, на 31.12.2016 – 21,1%, на 31.12.2017 – 26,5%.

Частиною 1 статті 73² Господарського кодексу України визначено, що значним господарським зобов'язанням державного унітарного підприємства визнається господарське зобов'язання, що вчиняється державним унітарним підприємством, якщо ринкова вартість майна, робіт, послуг, що є його предметом, становить 10 і більше відсотків вартості активів державного унітарного підприємства, за даними останньої річної фінансової звітності.

Фактів наявності значних господарських зобов'язань Підприємства станом на 31.05.2018 не встановлено.

Аналізом власного капіталу Підприємства встановлено, що статутний капітал Підприємства становив 1335,85 тис. грн і за період проведення аудиту не змінювався. Розмір статутного капіталу, визначений Статутами, відповідає даним бухгалтерського обліку та фінансовій звітності Підприємства.

В 2015-2017 роках Підприємство було збитковим і відповідно не здійснювало розподіл прибутку та формування за його рахунок фондів спеціального призначення.

Спостерігається абсолютне зменшення власного капіталу Підприємства на 987,00 тис. грн. (з 1386,00 тис. грн. до 399,00 тис. грн.), основним чинником такого зменшення є збиткова діяльність Підприємства і відповідно збільшення суми нерозподіленого збитку, яка зросла з 48,00 тис. грн до 937,00 тис. гривень.

Коефіцієнт зростання власного капіталу в 2015-2017 роках (відповідно, 0,821; 0,7706; 0,4549) менший від коефіцієнта зростання активів Підприємства (відповідно, 0,9337; 0,8873; 0,7773), що свідчить про скорочення обсягів власних джерел фінансування діяльності Підприємства.

Аналізом структури та динаміки зобов'язань Підприємства встановлено негативні тенденції щодо зростання заборгованості Підприємства в 2017 році порівняно з 2015 роком за розрахунками з бюджетом на 145,00 тис. грн. та за розрахунками зі страхування на 259 тис. гривень. Серед позитивних тенденцій слід відмітити зменшення простроченої заборгованості з оплати праці з 426,00 тис. грн. до 295,00 тис. гривень. Однак сама наявність простроченої заборгованості з оплати праці є недоліком в господарській діяльності Підприємства (детально описано далі по тексту).

Загалом збільшення коефіцієнта зростання кредиторської заборгованості в 2015-2017 роках (відповідно, 1,1854; 1,0680; 1,1375) у порівнянні з

коефіцієнтом зростання активів Підприємства (відповідно, 0,9337; 0,8873; 0,7773) свідчить про погіршення його платоспроможності.

Аналізом прибутковості кожного виду діяльності Підприємства, встановлено, що від усіх видів діяльності (операційної, інвестиційної та фінансової) Підприємство отримувало збитки.

Відповідно до п. 3.1 Статутів, метою створення Підприємства є отримання прибутку шляхом здійснення виробничої та підприємницької діяльності, спрямованої на виконання проектних, проектно-вишукувальних та вишукувальних робіт для промислових підприємств та цивільного будівництва.

Однак, в 2015-2017 роках Підприємство було збитковим (в 2015 році - 214,00 тис. грн., в 2016 році – 261,00 тис. грн., в 2017 році – 380,00 тис. грн.).

Загалом протягом 2015-2017 років доходи Підприємства налічували 2217,00 тис. грн, при витратах 3072,00 тис. грн, у тому числі:

- у 2015 році доходи становили 403,00 тис. грн, при витратах 617,00 тис. грн;
- у 2016 році доходи становили 1201,00 тис. грн, при витратах 1462,00 тис. грн;
- у 2017 році доходи становили 613,00 тис. грн, при витратах 993,00 тис. гривень.

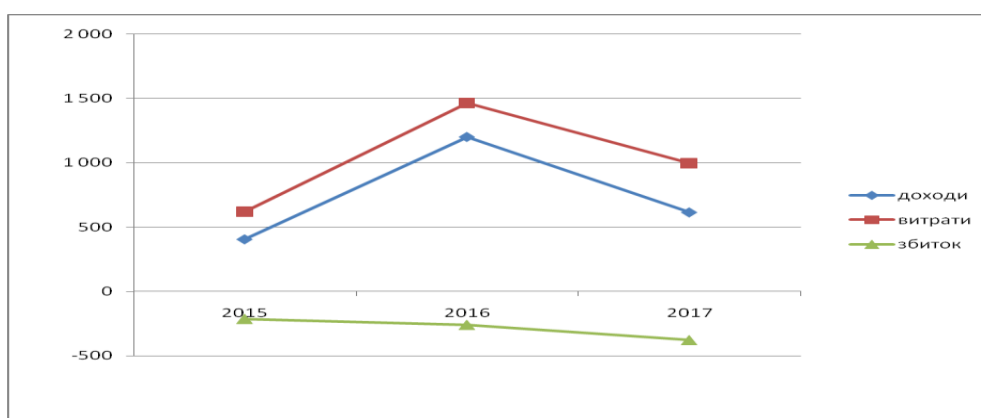

Рис. 1. Аналіз доходів, витрат та фінансового результату (збитку) Підприємства за 2015-2017 роки (в тис. грн).

Аналіз структури фінансових результатів Підприємства за 2015-2017 роки наведено у таблиці 1.

Аналіз структури фінансових результатів
ДП «Інститут легкої промисловості»
за 2015-2017 роки

(тис. грн)

Найменування показника	2015 рік	2016 рік	2017 рік
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	395,00	1101,00	429,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	496,00	959,00	516,00
Інші операційні доходи	5,00	100,00	86,00
Адміністративні витрати	111,00	342,00	380,00
Витрати на збут	0	0	0
Інші операційні витрати	0	0	0
Інші доходи			98,00
Фінансові витрати			
Інші витрати	0	0	0
Збиток	214,00	261,00	380,00

Динаміка фінансових результатів Підприємства за 2015 - 2017 роки наведена на рис. 2.

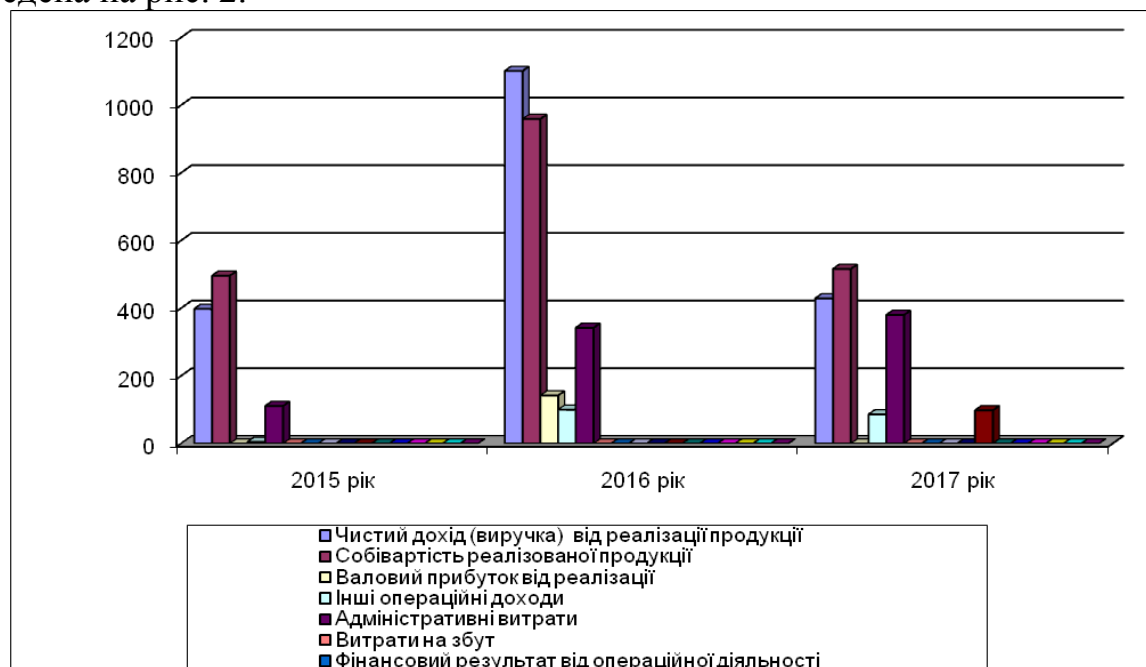

Рис. 2. Динаміка фінансових результатів Підприємства за 2015-2017 роки (в тис. грн).

Аналіз витрат на виробництво продукції (робіт, послуг) за економічними елементами, що характеризує динаміку їх змін за звітний наведено на рис.3.

Структура витрат Підприємства в 2015-2017 роках наведена на рис. 3.

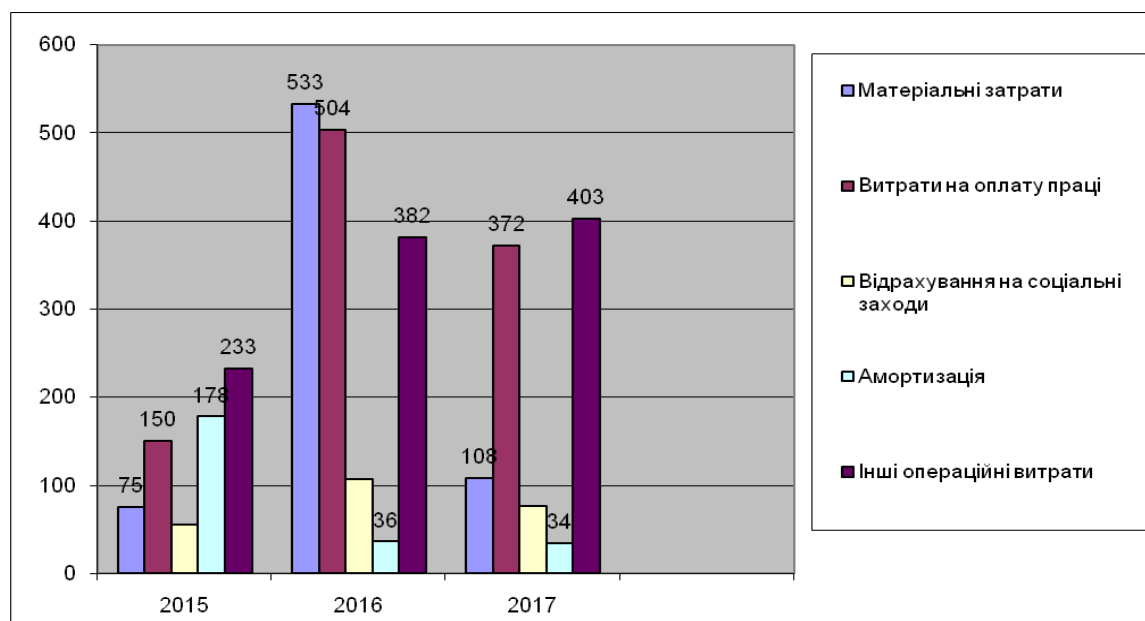

Рис. 3. Структура витрат Підприємства в 2015-2017 роках (в тис. грн).

Коефіцієнт зростання операційних витрат в 2017 році, коефіцієнти зростання витрат на оплату праці та адміністративних витрат в 2016 та 2017 роках перевищують коефіцієнт зростання чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (робіт, послуг), що свідчить, про те, що витрати, які пов'язані з виробничою діяльністю, зростають вищими темпами, ніж доходи від продажу продукції (робіт, послуг), що свідчить про зниження прибутковості основних видів продукції (робіт, послуг) Підприємства та негативно характеризують фінансово-господарську діяльність Підприємства.

Таблиця 2

Коефіцієнти що характеризують стан фінансово-господарської діяльності
ДП «Інститут легкої промисловості»
за 2015-2017 роки

Рік	2015	2016	2017
Коефіцієнт зростання чистого доходу	2,05	2,77	0,39
Коефіцієнт зростання витрат на оплату праці	0,595	3,36	0,738
Коефіцієнт зростання адміністративних витрат	0,45679	3,00	1,11
Коефіцієнт зростання операційних витрат	1,5887	2,1157	1,7431

Загалом зменшення значення коефіцієнта зростання доходів та збільшення коефіцієнта зростання витрат і зобов'язань в 2017 році свідчить про втрату платоспроможності Підприємства.

Під час аудиторського дослідження проведено аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності Підприємства відповідно до Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 року № 170 (далі – Методика № 170) шляхом розрахунку коефіцієнтів, які характеризують прибутковість активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність. Табличний матеріал щодо аналізу фінансових показників додається [__].

З метою оцінки ефективності використання активів, доходів, витрат та результатів діяльності за звітний період, виявлення факторів, які позитивно або негативно вплинули на кінцевий фінансовий результат, аудиторською групою проведено коефіцієнтний аналіз фінансово-господарської діяльності Підприємства, яким встановлено наступне:

- **коефіцієнти рентабельності активів, коефіцієнт рентабельності власного капіталу, коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу, коефіцієнт рентабельності діяльності** не обраховані в зв'язку з відсутністю в Підприємства в періоді з 01.01.2015 по 31.05.2018 прибутку, що свідчить про низьку ефективність використання активів Підприємства,

- **коефіцієнт оборотності активів** характеризує ефективність використання Підприємством наявних ресурсів та свідчить про те, скільки товарів і послуг продано за досліджуваний період на кожну гривню використаних активів (оптимальне значення - збільшення).

В 2015 році вказаний коефіцієнт становив – 0,205, в 2016 році – 0,623, в 2017 році – 0,290, що свідчить про досить ефективне використання наявних ресурсів в 2015-2016 роках, та значне зниження рівня ефективності використання коштів в 2017 році,

- **коефіцієнт зносу основних засобів** в 2015 році – 0,666, в 2016 році – 0,685, в 2017 році – 0,703 (нормативне значення - зменшення), збільшення є негативною тенденцією, що свідчить про зменшення інвестиційної привабливості Підприємства,

- **коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)** в 2015 році – 1,598, в 2016 році – 1,274, в 2017 році – 0,825, (нормативне значення - > 1), що свідчить про не достатність оборотних активів Підприємства для покриття поточних зобов'язань вже на кінець 2017 року,

- **коефіцієнт швидкої (термінової) ліквідності** в 2015 році – 0,517, в 2016 році – 0,637, в 2017 році – 0,621 (нормативне значення - > 0,7), невідповідність нормативному значенню коефіцієнта є негативною тенденцією

та свідчить про не спроможність Підприємства виконати свої поточні зобов'язання за рахунок високоліквідних активів,

- **коефіцієнт абсолютної ліквідності** характеризує спроможність Підприємства негайно погасити короткотермінову кредиторську заборгованість. Нормативне значення цього показника - $> 0,2$. У період проведення аудиту даний показник становив в 2015 році $-0,007$, в 2016 році – $0,003$, в 2017 році – $0,002$.

В 2015-2017 роках відзначається низька ліквідність Підприємства, що свідчить про неможливість Підприємства негайно погасити короткотермінову кредиторську заборгованість.

Динаміка коефіцієнтів ліквідності Підприємства в 2015-2017 роках наведена на рис.6.

Отже, за результатами аналізу фінансово-господарської діяльності здійсненого за сукупністю коефіцієнтів, встановлено, що Підприємство не мало економічного зростання та було збитковим, що призвело до його низької інвестиційної привабливості та погіршення можливості до відтворення та розширення основного виду діяльності, низької ефективності використання Підприємством наявних ресурсів.

Таким чином, за результатами проведеного аналізу встановлено, що протягом 2015-2017 років ДП «Інститут легкої промисловості» мав скрутне фінансове становище.

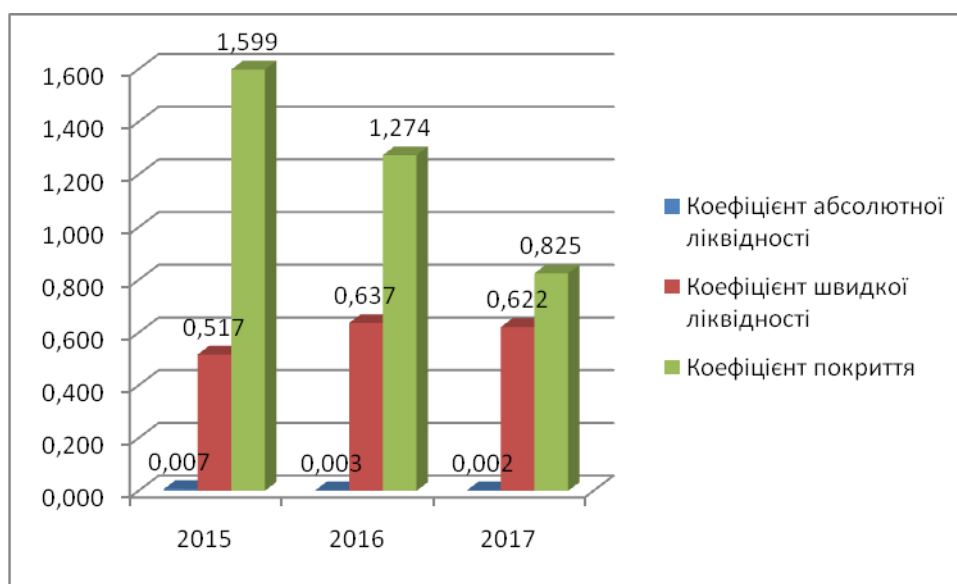

Рис. 6. Динаміка коефіцієнтів ліквідності Підприємства в 2015-2017 роках.

Загальна оцінка ефективності управління за досліджуваний період ДП «Інститут легкої промисловості», за результатами оцінки ефективності управління Підприємством за фінансовими коефіцієнтами, яку здійснено відповідно до Методики № 170, має незадовільний рівень.

В ході аудиторського дослідження встановлено, що фінансові плани ДП «Інститут легкої промисловості» протягом 2015-2017 років та січня-травня 2018 року не розроблялися та не затверджувалися.

Господарським кодексом України, а саме ст. 75 передбачено, що:

«...1. Державне комерційне підприємство зобов'язане приймати та виконувати доведені до нього в установленому законодавством порядку державні замовлення, враховувати їх при формуванні виробничої програми, визначенні перспектив свого економічного і соціального розвитку та виборі контрагентів, а також складати і виконувати річний та з поквартальною розбивкою фінансовий план на кожен наступний рік...

2. Фінансовий план підлягає затвердженню до 1 вересня року, що передує плановому....

4. Форма та методичні рекомендації по розробці фінансового плану затверджуються центральним органом виконавчої влади з питань економіки.».

Слід відмітити, що наказом Міністерства економіки України від 21.06.2005 року №173 затверджено Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансових планів державних підприємств, акціонерних, холдингових компаній та інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) належать державі, та їх дочірніх підприємств», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11 липня 2005 року за № 729/11009, та наказом Мінекономрозвитку від 02.03.2015 № 205 затверджено «Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки» (далі - Порядок), що зареєстрований в Мін'юсті 19.03.2015 за № 300/26745[___].

Вказаним Порядком передбачено, що:

«2. Фінансовий план підприємства складається за формою згідно з додатком 1 до цього Порядку на кожний наступний рік з поквартальною розбивкою і відображає очікувані фінансові результати в запланованому році. Фінансовий план підприємства містить довідкову інформацію щодо фактичних показників минулого року, планових і прогнозних показників поточного року, а також інформацію згідно із стратегічним планом розвитку підприємства ...

4. Проект фінансового плану підприємства з пронумерованими, прошнурованими та скріпленими печаткою сторінками у двох примірниках у паперовому та електронному вигляді подається органу, уповноваженому управляти державним майном або корпоративними правами держави (далі – орган управління), до 01 червня року, що передує плановому...

10. Контроль за своєчасним складанням фінансових планів підприємств та виконанням показників затверджених фінансових планів підприємств здійснюють органи управління/відповідальні органи управління ...».

Проаналізувавши зміст вказаного Порядку, встановлено, що в ньому не міститься інформації про заходи впливу в разі недотримання його норм, а лише пункт про наявність обмежень при здійсненні видатків Підприємства: «... У разі незатвердження (непогодження) фінансового плану в установленому порядку суб'єктам господарювання державного сектору економіки необхідно дотримуватися обмежень, установлених постановою Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2012 року № 899 "Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку...».

В ході аудиторського дослідження не встановлено фактів недотримання Підприємством передбачених Порядком обмежень.

А саме, Підприємством, в період, що підлягав аудиторському дослідженню, не здійснювалися витрат на:

- « ... - капітальні інвестиції;
 - придбання та оренду легкових автомобілів;
 - маркетингові та інформаційно-консультаційні послуги;
 - консалтингові послуги;
 - страхування;
 - представницькі заходи;
 - виробництво та розповсюдження реклами;
 - благодійну, спонсорську та іншу допомогу;
 - відрахування до резерву сумнівних боргів;
- не можуть здійснювати продаж, списання державного майна ...».

В зв'язку з тим, що прийнято рішення РВ ФДМУ щодо включення до переліку об'єктів державної власності, що підлягають приватизації шляхом продажу на аукціоні, єдиний майновий комплекс Підприємства (наказ Фонду державного майна України «Про включення до переліку об'єктів державної власності групи А, що підлягають приватизації» від 8 грудня 2017 року №1853), та початку проведення приватизації, відсутність складеного та затвердженого (погодженого) фінансового плану може стати перепорою на шляху приватизації (продажу) цілісного майнового комплексу Підприємства.

Слід також відмітити, що типовою формою контракту з керівником підприємства, яке є у державній власності (типова форма контракту затверджена постановою КМУ від 02.08.1995 № 597), як одною з причин звільнення з посади, з ініціативи Органу управління майном, до закінчення терміну його дії, є неподання в установленому порядку на затвердження або погодження Органу управління майном річного з поквартальною розбивкою фінансового плану підприємства.

Але, в зв'язку з тим, що керівництво Підприємством вже майже протягом 3 років здійснює в. о. директора Писаренко О.В., з якою не укладено контракт, вказаний важіль впливу перестав бути дієвим для даного Підприємства.

2.2. Результати дослідження чинників, які негативно впливали/впливають на фінансово-господарську діяльність Підприємства.

2.2.1. Рішення посадових осіб Підприємства щодо здійснення не першочергових платежів при наявності простроченої заборгованості із заробітної плати працівників Підприємства призвели до використання коштів не у відповідності до вимог чинного законодавства та можуть призвести до непродуктивних (додаткових) витрат.

За результатами аналізу управлінських рішень керівництва Підприємства за період з 01.01.2015 по 31.05.2018 встановлено, що прийняття окремих з них призвело до використання коштів не у відповідності до вимог чинного законодавства.

Дослідженням дотримання вимог чинного законодавства, яке регламентує порядок оплати праці, встановлено, що станом на 01.01.2015 в ДП «Інститут легкої промисловості» рахувалась прострочена заборгованість по заробітній платі в сумі 426,00 тис. грн, яка виникла в березні 2013 року.

При цьому, впродовж січня 2015 року - травня 2018 року керівництвом ДП «Інститут легкої промисловості» не проведено погашення заборгованості по заробітній платі працівникам Підприємства (заборгованість станом на 01.01.2016 – 418,92 тис. грн, на 01.01.2017 - 334,02 тис. грн., на 01.01.2018 – 292,27 тис. грн та на 31.05.2018 – 200,48 тис. грн), чим порушено вимоги ст. 115 Кодексу законів про працю України від 10.12.1971 № 322 [___], ст. 15, ст. 24 Закону України «Про оплату праці» від 24.03.1995 №108/95 [___], ст. 5 Закону України «Про колективні договори» від 01.07.1993 № 3356 [___], Колективного договору ДП «Інститут легкої промисловості» на 2007-2009 роки, схваленого на зборах трудового колективу Підприємства 12.06.2007 та зареєстрованого Виконавчим комітетом Придніпровської районної ради м. Черкас 12.06.2007 за №66 (термін дії колективного договору продовжено по 2018 рік) [___].

Довідка про заборгованість із виплати заробітної плати працівникам ДП «Інститут легкої промисловості» в додатку ___ до аудиторського звіту.

В той же час, Підприємством впродовж січня 2015 року - травня 2018 року проведено сплату інших, не першочергових платежів.

Так, на протязі січня 2015 року - травня 2018 року Підприємством використано на господарську діяльність (зв'язок, комунальні послуги, касове обслуговування, податки і збори) на загальну суму 854,81 тис. гривень. [___].

Як результат, керівництвом Підприємства в порушення вимог ст. 97 КЗпП України, умовами якого регламентовано першочерговість оплати праці працівників, протягом січня 2015 року - травня 2018 року спрямовано кошти на оплату інших платежів на суму **200,48 тис. гривень**.

Крім того, аудиторським дослідженням стану кредиторської заборгованості встановлено, що керівництвом Підприємства було прийнято рішення про виплату заборгованості з оплати праці, яка виникла в березні 2013 року після погашення поточної заборгованості з оплати праці в 2015-2017 роках та здійснення не першочергових витрат.

В ході аудиторського дослідження встановлено, що фінансових ресурсів Підприємства в 2015 році вистачало для першочергового погашення простроченої заборгованості з оплати праці.

Слід зазначити, що у випадку затримання виплати заробітної плати на один і більше календарних місяців, роботодавець зобов'язаний нарахувати та виплатити працівникам компенсацію втрати частини заробітної плати (далі – компенсація) (вимоги ст. 34 Закону України «Про оплату праці» від 24.03.1995 №108/95 та ст. 1, 2 Закону України «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати» від 19.10.2000 №2050-III та Порядку проведення компенсації громадянам втрати частини грошових доходів у зв'язку з порушенням термінів їх виплати, затвердженого постановою КМУ від 21.02.2001 №159).

Зазначене може призвести до непродуктивних (додаткових) витрат на виплату компенсації за невчасну виплату заробітної плати на загальну суму **279,64 тис. гривень**. Розрахунок в додатку ___ до аудиторського звіту.

*Таким чином, прийняття рішень посадовими особами Підприємства щодо здійснення не першочергових платежів при наявності простроченої заборгованості із заробітної плати працівників Підприємства, призвело до незаконного використання коштів в сумі **200,48 тис. грн** та може призвести до непродуктивних (зайвих) витрат, в частині виплати компенсації за невчасну виплату заробітної плати **на суму 279,64 тис. гривень**.*

2.2.2 Окремі рішення посадових осіб Підприємства та РВ ФДМУ, що стосуються орендних відносин, призвели (можуть призвести) до недоотримання коштів Підприємством

У ході проведення аудиту встановлено, що Підприємство отримує доходи від надання частини приміщень, які не використовуються у господарській діяльності, в оренду, з метою отримання доходу та забезпечення використання державного майна.

Протягом 2015-2017 років та січня-травня 2018 року діяло 10 договорів оренди нерухомого майна, що належить до державної власності, а також ряд

договорів про відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та надання комунальних послуг орендарю.

Підприємством протягом зазначеного терміну отримано 175,0 тис. грн коштів орендної плати (в т.ч.: за 2015 рік – 50,0 тис. грн, за 2016 рік – 52,0 тис. грн, за 2017 рік – 54,0 тис. грн, за січень-травень 2018 року – 19,0 тис. грн), а також 111,0 тис. грн коштів відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та надання комунальних послуг орендарям (в т.ч.: за 2015 рік – 30,0 тис. грн, за 2016 рік – 32,0 тис. грн, за 2017 рік – 38,0 тис. грн, за січень-травень 2018 року – 11,0 тис. грн).

Проведеним аудиторським дослідженням господарських відносин, пов'язаних з орендою державного майна встановлено, що окремі рішення посадових осіб Підприємства та ФДМУ (РВ ФДМУ), що стосуються орендних відносин, призвели (можуть призвести) до недоотримання коштів Підприємством (наявні резерви додаткових надходжень коштів), зокрема:

- не нарахування Підприємством в 2016 році індексації орендної плати призвело до недоотримання Підприємством орендної плати в 2016-2017 роках та січні-травні 2018 року в загальній сумі **6,81 тис. грн**, розрахунок в додатку ___ до аудиторського звіту;

- невжиття Підприємством дієвих та результативних заходів щодо сплати орендарями належних платежів може призвести до недоотримання коштів орендної плати та відшкодування комунальних послуг на загальну суму **17,43 тис. грн**, інформація в додатку ___ до аудиторського звіту;

- не нарахування Підприємством штрафних санкцій по несвоєчасно внесених сумах орендної плати та відшкодування комунальних платежів призвело до ненарахування та недоотримання коштів Підприємством на загальну суму **5,41 тис. грн**, розрахунок в додатку ___ до аудиторського звіту;

- незабезпечення Підприємством та РВ ФДМУ передачі в оренду частини приміщень, які не використовуються в господарській діяльності, призвело до недоотримання Підприємством коштів орендної плати та відшкодування земельного податку розрахунково на загальну суму **99,34 тис. грн**, розрахунок в додатку ___ до аудиторського звіту;

Організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна державних підприємств, установ та організацій, регулюються Законом України від 10.04.1992 №2269 «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон № 2269).

Відповідно до ст. 5 Закону № 2269:

«Орендодавцями є:

- *Фонд державного майна України, його регіональні відділення та представництва - щодо цілісних майнових комплексів підприємств, їх структурних підрозділів та нерухомого майна, а також майна, що не увійшло до статутного (складеного) капіталу господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), що*

є державною власністю, крім майна, що належить до майнового комплексу Національної академії наук України та галузевих академій наук, а також майна, що належить вищим навчальним закладам та/або науковим установам, що надається в оренду науковим паркам та їхнім партнерам;

- підприємства, установи та організації – щодо нерухомого майна, загальна площа якого не перевищує 200 квадратних метрів на одне підприємство, установу, організацію, та іншого окремого індивідуально визначеного майна».

Фактично протягом 2015-2017 років та січня-травня 2018 року Підприємство виступало орендодавцем державного окремого індивідуально визначеного нерухомого майна – приміщень площею до 200 м², РВ ФДМУ – щодо іншого державного окремого індивідуально визначеного нерухомого майна – приміщень Підприємства.

Згідно з п. 9 Прикінцевих положень Закону України від 25.12.2015 № 928-VIII «Про державний бюджет України на 2016 рік» (далі – Закон № 928) було зупинено дію ст. 10 Закону України від 10.04.1992 № 2269-XII «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон № 2269) у частині індексації орендної плати.

Нормами ст. 10 Закону № 2269 визначено істотні умови договору оренди, однією з яких є орендна плата з урахуванням її індексації. Істотні умови договору – це умови, визнані законом як обов'язкові для конкретної категорії договорів.

Фонд держмайна, як орендодавець об'єктів державної власності, висловив свою позицію із цього приводу, розмістивши на своєму офіційному сайті відповідне повідомлення щодо зупинення індексації орендної плати за користування державним майном у 2016 році.

А саме:

«Призупинено індексацію орендної плати за користування держмайном у 2016 році»

У зв'язку з набранням чинності Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», з урахуванням доручення Секретаріату Кабінету Міністрів України від 23.02.2016 № 2885/0/2-16 та з метою координації дій орендодавців державного майна і застосування єдиних підходів Фонд державного майна України повідомляє про таке.

Пунктом 9 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» зупиняється на 2016 рік дія норми статті 10 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» в частині індексації орендної плати.

Враховуючи зазначене та з метою реалізації державної політики у сфері оренди державного майна Фондом та його регіональними відділеннями як орендодавцями державного майна на виконання зазначеної норми призупинено індексацію орендної плати за користування державним майном у 2016 році. Нарахована орендна плата за грудень 2015 року (з урахуванням індексу за грудень 2015 року) буде застосовуватись до договорів оренди державного майна, укладених Фондом та його регіональними відділеннями, з січня по грудень 2016 року.

Наприклад, розмір орендної плати за листопад 2015 року становив 1000 гривень. Розмір орендної плати за грудень 2015, відкоригований на відповідний індекс інфляції (індекс інфляції за грудень 2015 року дорівнює 1,007), становить 1007 гривень. Таким чином, розмір орендної плати за користування майном з січня по грудень 2016 року становитиме 1007 гривень (щомісяця)». (<http://www.spfu.gov.ua/ua/news/Prizupineno-indeksaci-u-orendnoi-plati-za-koristuvannya-derzhmajnom-u-2016-roci-899.html>).

Посадовими особами Підприємства прийнято рішення про не проведення індексації орендної плати в 2016 році, без внесення відповідних змін до договорів оренди, та після закінчення дії Закону № 2269 у частині індексації орендної плати прийнято рішення про *не врахування індексації орендної плати за 2016 рік при розрахунку розміру орендної плати за січень 2017 року*.

Вказана позиція щодо не проведення індексації орендної плати аргументується керівництвом Підприємства наявністю Закону № 2269 та вищевказаного роз'яснення Фонду держмайна.

Не врахування індексації орендної плати за 2016 рік при розрахунку розміру орендної плати за січень 2017 року, на думку посадових осіб Підприємства, аргументується наявністю в договорах оренди п. 3.3, в якому зазначено, що

«... 3.3 Орендна плата за кожний наступний місяць визначається шляхом коригування орендної плати за попередній місяць на індекс інфляції за наступний місяць ...».

Таким чином, розмір орендної плати в 2016 році не повинен індексуватися, а за січень 2017 року, на думку Підприємства, повинен визначатися як розмір орендної плати за грудень 2016 року відкоригований на відповідний індекс інфляції січня 2017 року.

Однак, незважаючи на зупинення дії ст. 10 Закону № 2269, здійснення індексації орендної плати на практиці залежить виключно від волевиявлення обох сторін договору.

Фонд держмайна як орендодавець об'єктів державної власності висловив свою позицію із цього приводу, розмістивши на своєму офіційному сайті відповідне повідомлення щодо зупинення індексації орендної плати за користування державним майном у 2016 році.

Зважаючи, що ніякі зміни до договорів з орендарями не вносилися, а відповідно до вказаних договорів, орендарі прийняли на себе зобов'язання протягом строку дії договорів сплачувати орендну плату з урахуванням її

індексації (пункти 3.3 відповідних договорів) і такий обов'язок орендарів умовами договорів не поставлено в залежність від будь-яких обставин.

Укладені між сторонами договори є дійсним і обов'язковим для виконання сторонами, а отже в силу приписів статті 179 Господарського кодексу, статей 204, 629 Цивільного кодексу породжують для його сторін відповідні права та обов'язки, зокрема право орендодавця отримати орендну плату з урахуванням її індексації, та обов'язок орендарів сплатити цю плату у визначені договорами розміри та строки.

Крім того, Методикою розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 1995 р. № 786 передбачено, що:

«... 4. Орендна плата за цією Методикою розраховується у такій послідовності: визначається розмір річної орендної плати. На основі розміру річної орендної плати встановлюється розмір орендної плати за базовий місяць розрахунку орендної плати - останній місяць, за який визначено індекс інфляції, яка фіксується у договорі оренди. З урахуванням розміру орендної плати за базовий місяць оренди розраховується розмір орендної плати за перший та наступні місяці оренди. ...».

Тобто, твердження про зупинення на 2016 рік дії норми статті 10 Закону № 2269 в частині індексації орендної плати, не врахування індексації орендної плати за 2016 рік при розрахунку розміру орендної плати за січень 2017 року, а відтак і відсутність обов'язку у орендарів сплачувати оренду плату у встановленому договорами розмірі є безпідставним і таким, що не узгоджуються з умовами договорів і наведеними вище вимогами чинного законодавства.

Таким чином, рішення посадових осіб Підприємства та РВ ФДМУ щодо ненарахування в 2016 році індексації орендної плати призвело до недоотримання Підприємством та Державним бюджетом орендної плати в 2016-2017 роках та січні-травні 2018 року в загальній сумі **6,81 тис. гривень**. Розрахунок в додатку ___ до аудиторського звіту.

В ході аудиторського дослідження встановлено, що окремі орендарі несвоєчасно виконували (частково виконували) взяті на себе зобов'язання щодо сплати Підприємству орендної плати та відшкодування комунальних послуг.

Так, наприклад, ФОП Мартюш О.О. після завершення договору оренди залишив несплачені рахунки за вересень – грудень 2016 року на загальну суму 9,43 тис. гривень.

Станом на дату завершення аудиторського дослідження (20.09.2018) орендарями не виконано взяті на себе зобов'язання на загальну суму **17,43 тис. грн**, в т.ч.:

- орендна плата – 9,43 тис. грн (прострочена заборгованість);

- відшкодування комунальних послуг – 8,0 тис. грн (прострочена заборгованість).

Таким чином, невжиття Підприємством ефективних заходів щодо сплати орендарями належних платежів може призвести до недоотримання коштів орендної плати та відшкодування комунальних послуг на загальну суму **17,43 тис. гривень**.

При цьому, укладеними договорами оренди, а також договорами про відшкодування комунальних платежів передбачено право Підприємства нараховувати та стягувати штрафні санкції за несвоєчасне виконання взятих орендарями на себе договірних зобов'язань.

Разом з тим, посадовими особами Підприємства штрафні санкції відповідним орендарям не виставлялись до оплати та не стягувались.

Слід зазначити, що відповідно до ч. 1 ст. 230 Господарського кодексу: *«Штрафними санкціями у цьому Кодексі визнаються господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання».*

Відповідно до ч. 4 ст. 217 Господарського кодексу: *«Господарські санкції застосовуються у встановленому законом порядку за ініціативою учасників господарських відносин ...».*

Таким чином, в ході аудиторського дослідження встановлено факти ненарахування та нестягнення Підприємством з орендарів штрафних санкцій (неустойки, штрафу, пені) за невиконання (неналежне виконання) зобов'язання згідно з умовами договорів, тобто незастосування певного способу забезпечення виконання контрагентом зобов'язання за договором.

Розрахунковий сумовий вираз такого забезпечення за досліджуваний період становить 5,41 тис. грн. (в т.ч. пеня 3,99 тис. грн, штраф 10% - 1,42 тис. грн.), розрахунок в додатку ___ до аудиторського звіту.

Таким чином, ненарахування Підприємством штрафних санкцій по несвоєчасно внесених сумах орендної плати та відшкодування комунальних платежів призвело до ненарахування та недоотримання коштів Підприємством на загальну суму **5,41 тис. гривень**.

В ході аудиторського дослідження встановлено, що окреме майно Підприємства, яке не використовується в господарській діяльності (частина гаражних приміщень) протягом 2015-2017 років та січня-травня 2018 року не було передано в оренду, при цьому Підприємством понесені витрати на сплату земельного податку.

Наразі в оренду передано об'єкти нерухомості площею 425,89 м². Доступним для передачі в оренду залишаються 6622,4 м² (окремі нежитлові приміщення).

Проведений аналіз на ринку нежитлових офісних та складських приміщень, засвідчив досить високу привабливість такого виду оренди майна, як гаражі.

Середня ціна оренди нежитлових офісних та складських приміщень по місту Черкаси коливається від 200 грн до 400 грн в місяць за 100 м².

Ринок на даний час не заповнений, в зв'язку із значною чисельністю посередницьких та торгових фірм.

При умові здачі не використовуваних приміщень в оренду, Підприємство додатково отримало б (розрахунково) коштів від оренди на загальну суму **99,34 тис. грн.** розрахунок в додатку ___ до аудиторського звіту.

В подальшому, при умові, що обсяг орендованих площ та рівень інфляції залишиться на попередньому рівні, Підприємство може втратити до кінця 2018 року додаткових надходжень на суму 139,07 тис. гривень.

*Таким чином, окремі рішення посадових осіб Підприємства та РВ ФДМУ що стосуються орендних відносин призвели до недоотримання доходів Підприємством та Державним бюджетом на загальну суму 111,56 тис. гривень та може призвести до недоотримання коштів орендної плати та відшкодування комунальних послуг на загальну суму **17,43 тис. гривень.***

2.2.3 Рішення посадових осіб Підприємства щодо надання послуг по ціні менше від собівартості призвело до недоотримання доходів Підприємством.

Проведеним аналізом доходності Підприємства встановлено, що доходи отримані Підприємством в 2015 та 2017 році від здійснення проектних, проектно-вишукувальних та вишукувальних робіт нижче собівартості вказаних послуг.

Так, в 2015 році при собівартості наданих послуг на 496,00 тис. грн., доходи від їх надання склали 398,00 тис. грн, в 2017 році при собівартості наданих послуг на суму 516,00 тис. грн., доходи від їх надання склали 429,00 тис. гривень.

Таким чином, Підприємство, в зв'язку з реалізацією послуг нижче собівартості, недоотримало доходів від здійснення фінансово-господарської діяльності на загальну суму **185,00 тис. грн.** ((398,00-496,00)+(429,00-516,00)).

Основними причинами здійснення реалізації послуг по ціні менше собівартості керівництвом Підприємства вказано:

- жорстка конкуренція на ринку надання послуг від здійснення проектних, проектно-вишукувальних та вишукувальних робіт (слід відмітити, що за даними бізнес каталогу, сайт <http://bizinua.info>, за параметрами пошуку: «ПРОЕКТНІ, ПРОЕКТНО - ВИШУКУВАЛЬНІ, ВИШУКУВАЛЬНІ РОБОТИ, по населеному пункту Черкаси знайдено 104 організації);

- нормативне визначення вартості наданих послуг (відповідно до Правил визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи

проектної документації на будівництво ДСТУ Б Д.1.1-7:2013, що прийняті та надані чинності наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.08.2013 № 374);

- велика сума супутніх витрат, пов'язаних з утриманням основних засобів, (хоча, ці витрати частково перекриваються орендою);

На запит працівників Управління щодо надання інформації та підтверджуючих документів про участь Підприємства в процедурах закупівлі проектних робіт протягом 2015-2017 років та січня-травня 2018 року, зазначеної інформації та підтверджуючих документів не надано.

Також, не надано інформації щодо вжиття керівництвом Підприємства заходів для залучення фахівців і пошуку роботи .

Протягом січня-травня 2018 року Підприємство вже взагалі не отримувало доходів від виконання проектних, проектно-вишукувальних та вишукувальних робіт, в зв'язку з відсутністю кваліфікованого персоналу, що звільнився за власним бажанням.

Таким чином, рішення посадових осіб Підприємства щодо надання послуг по ціні менше від собівартості призвело до недоотримання коштів Підприємством на загальну суму 185,00 тис. гривень.

2.3 Результати дослідження системи внутрішнього контролю.

В ході проведення дослідження системи внутрішнього контролю на ДП «Інститут легкої промисловості» аудиторською групою досліджено сукупність внутрішніх правил та процедур контролю, що запроваджені керівництвом Підприємства для досягнення поставленої мети, забезпечення стабільного і ефективного його функціонування, дотримання внутрішньої господарської політики, збереження, раціонального та економного використання активів, тощо.

Оцінку системи внутрішнього контролю проведено відповідно до Методичних рекомендацій щодо здійснення Держаудитслужбою, її міжрегіональними територіальними органами контролю за станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, затверджених наказом Державної аудиторської служби України від 14.08.2018 № 177.

Результати дослідження стану внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту оформлено довідкою, яка додається [____].

За результатами дослідження основних принципів управління Підприємством встановлено, що згідно з п. п. 5.2 - 5.3 Статутів, управління Підприємством здійснює його керівник, який призначається на посаду уповноваженим органом управління шляхом укладення з ним контракту на визначений термін. Керівник Підприємства самостійно вирішує питання діяльності ДП «Інститут легкої промисловості», за винятком тих, що віднесені до компетенції уповноваженого органу управління Підприємством.

Контракт з керівником не укладений і вже більше 3,5 років обов'язки керівника виконує в.о. директора Писаренко О.В.

Аудиторським дослідженням зазначеного питання встановлено недотримання вимог п. 7.4. Статуту, в частині: не погодження штатного розпису Підприємства на 2015 - 2017 року та січень-травень 2018 року з Уповноваженим органом управління, а також відсутності організаційної структури Підприємства.

Протягом періоду дії штатних розписів Підприємства, що не погоджені в установленому порядку нараховано та виплачено заробітну плату працівникам Підприємства на загальну суму 1079 тис. грн (в т.ч.: 2015 рік – 150,0 тис. грн, за 2016 рік – 504,0 тис. грн, за січень-листопад 2017 року – 372,0 тис. грн, за січень-травень 2018 року – 53,0 тис. грн)

Організація бухгалтерського обліку на Підприємстві регламентована наказом про облікову політику від 25.05.2018 №5 «Про облікову політику», який погоджений Мінпромполітики – листом від 11.06.2018 №18/3-1-228 (далі – Наказ про облікову політику).

До проведення аудиту надані листи про направлення до Мінекономрозвитку проектів наказів про облікову політику на 2015, 2016 та 2017 роки. В зв'язку з не отриманням відповіді та їх не поверненням до Підприємства - накази про облікову політику на 2015-2017 роки не приймалися.

Наказ про облікову політику, що діяв до 2015 року посадовими особами Підприємства до проведення аудиту не надано.

Внаслідок не прийняття та не погодження Мінекономрозвитку в 2015-2017 роках розпорядчих документів про облікову політику, недотримано вимоги пункту 1 розділу II Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 №1213 (далі - Положення №1213).

Проведеним дослідженням відповідності змісту Наказу про облікову політику вимогам Положення №1213 встановлено недотримання вимог п. 2 розділу II Положення № 1213, в частині не визначення в Наказі про облікову політику застосування:

- порядку обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат, ведення окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат;
- переліку створюваних забезпечень майбутніх витрат і платежів;
- порядок обліку фінансових витрат;
- сегментів діяльності, пріоритетного виду сегмента, засад ціноутворення у внутрішньогосподарських розрахунках;
- порядку визначення ступеня завершеності робіт за будівельним

контрактом;

- дати визначення придбаних в результаті систематичних операцій фінансових активів;
- бази розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу.

Додатком 1 до Наказу про облікову політику визначено перелік осіб, які мають право підпису документів ДП «Інститут легкої промисловості»; разом з тим, наказ не містять додатку – графіку документообігу.

В період з 01.01.2015 по 31.05.2018 на Підприємстві графіку документообігу був відсутній (не наданий для аудиторського дослідження).

Ведення бухгалтерського обліку на Підприємстві здійснює головний бухгалтер.

Фаховий рівень головного бухгалтера відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеним у посадовій інструкції. Однак слід відмітити, що кваліфікаційними вимогами посадової інструкції, у зв'язку зі зменшеним об'ємом робіт, встановлено для головного бухгалтера – середню технічну освіту.

В той же час Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників, що затверджений наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 №336, передбачено наступні кваліфікаційні вимоги «...повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) ...».

Крім того, на Підприємстві відсутній бухгалтерський підрозділ, і здійснення бухгалтерського обліку головним бухгалтером при відсутності бухгалтерської служби суперечить ч.4 ст.8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996

«.. 4. Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно з дотриманням вимог цього Закону обирає форми його організації:

введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером; ...»

Загальна сума отриманої заробітної плати за період з 01.01.2015 по 31.05.2018 становить - 84,52 тис. грн., та проведено нарахувань на заробітну плату на суму 18,6 тис. гривень.

Однак, враховуючи, що оплата праці головного бухгалтера проводилася на рівні мінімальної заробітної плати, розмір якої встановлено законодавством (заборонено виплачувати заробітну плату менше встановленого мінімуму) вказане не призвело до неефективного використання коштів Підприємства.

В структурі Підприємства відсутній підрозділ внутрішнього контролю та посадова особа, до обов'язків якої входить його здійснення. Для забезпечення ефективної діяльності Підприємства функції внутрішнього контролю

розподіляються між директором та головним бухгалтером і визначаються їх посадовими інструкціями.

З метою врегулювання трудових і соціально-економічних відносин працівників і Підприємства укладено Колективний договір [__].

Аудиторським дослідженням встановлено, що з матеріально-відповідальними особами укладено договори про повну матеріальну відповідальність та щорічно проводилися інвентаризації активів і зобов'язань Підприємства, під час яких перевірялися їх наявність і документальне підтвердження, а також вивчався стан та придатність для подальшого використання. Відповідно до наданих матеріалів проведених інвентаризацій за період, що досліджувався, лишків та нестач не виявлено.

Протягом періоду, що підлягав аудиторському дослідженню, органами Держаудитслужби (Держфінінспекції) контрольні заходи не проводилися. Останній контрольний захід в ДП «Інститут легкової промисловості» проведено КРУ в Черкаській області в 2011 році, за період з 01.07.2008 по 30.09.2011 (загальна сума встановлених порушень - 55,61 тис. грн.).

Отже, враховуючи викладене, за результатами проведеної оцінки встановлено, що система внутрішнього контролю на ДП «Інститут легкої промисловості» заслуговує на негативну оцінку, оскільки не забезпечує попередження, виявлення у діяльності Підприємства можливих ризиків, всіх суттєвих порушень і недоліків, що негативно впливає (може вплинути) на використання активів, формування статей доходів і витрат та на фінансовий результат.

Підтвердженням низького рівня внутрішнього контролю є виявлені під час проведення даного аудиту порушення нормативних актів та факти неефективного використання коштів і майна, які відображені у відповідних розділах даного аудиторського звіту.

ВИСНОВКИ

Основною метою діяльності ДП «Інститут легкої промисловості», є отримання прибутку шляхом здійснення виробничої та підприємницької діяльності, спрямованої на виконання проектних, проектно-вишукувальних та вишукувальних робіт для промислових підприємств та цивільного будівництва.

У той же час, основний узагальнюючий показник фінансових результатів господарської діяльності – прибуток, не досягнуто.

Проведений аналіз фінансово-господарської діяльності ДП «Інститут легкої промисловості» засвідчив низький рівень ефективності управління Підприємством.

Вказане підтверджується результатами господарської діяльності протягом 2015-2017 років, в яких Підприємство було збитковим, та встановленням, в ході проведення аудиту, недоліків та фактів неефективних управлінських дій і рішень, що призвели/можуть призвести до втрат активів, та фактів неефективного використання коштів та майна Підприємства на загальну суму **794,11 тис. гривень**.

Як засвідчили результати аудиторського дослідження діяльності ДП «Інститут легкої промисловості», прийняті управлінські рішення Органом управління та керівництвом Підприємства не забезпечують ефективність діяльності об'єкта аудиту.

За результатами проведеного аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства можна зробити висновок, що **загальна оцінка ефективності управління ДП «Інститут легкої промисловості»** протягом досліджуваного періоду **має незадовільний рівень**.

Основними факторами та недоліками, які негативно вплинули/можуть вплинути на ефективність фінансово-господарської діяльності Підприємства є:

Зовнішні фактори¹:

1. Прийняття окремих рішень Органом управління, що призвели/можуть призвести до втрат активів, та фактів неефективного використання коштів та майна Підприємства на загальну суму **6,81 тис. гривень**.

Внутрішні фактори²:

1. Прийняття окремих рішень керівництвом Підприємства, що призвели/можуть призвести до втрат активів, та фактів неефективного використання коштів та майна Підприємства на загальну суму **787,3 тис. гривень**.

2. Не вжиття Органом управління та керівництвом ДП «Інститут легкої промисловості» дієвих заходів щодо впровадження системи внутрішнього контролю на Підприємстві.

3. Внаслідок недосконалої системи внутрішнього контролю на Підприємстві:

- відсутній затверджений штатний розпис та структура підприємства;
- наказ про облікову політику не відповідає вимогам чинного законодавства України.

IV. Рекомендації

Підсумовуючи загальні результати проведеного аудиторського дослідження, аудиторська група пропонує перелік заходів, необхідних для

¹ Мають незалежний від об'єкту аудиту характер та показують вплив окремих рішень органу управління на ведення фінансово-господарської діяльності.

² Показують вплив прийнятих управлінських рішень керівного складу об'єкту аудиту на результати фінансово-господарської діяльності.

підвищення ефективності управління коштами і майном Підприємства та покращення фінансових результатів діяльності, а саме:

На рівні РВ ФДМУ, як органу управління:

1. Забезпечити контроль за своєчасним складанням Підприємством фінансового плану як основного планового документу його фінансово-господарської діяльності.

2. Забезпечити своєчасний розгляд та прийняття рішення по документах, що будуть отримані від Підприємства стосовно фінансових планів, організаційної структури, оренди майна та облікової політики.

На рівні Підприємства:

1. Розробити та затвердити комплекс заходів щодо усунення порушень та недоліків, виявлених аудитом, та недопущення їх в подальшому.

2. Розглянути питання щодо притягнення до відповідальності осіб, якими допущено недоліки та недотримання вимог чинного законодавства, виявлені в ході даного аудиторського дослідження.

3. Привести у відповідність до вимог чинного законодавства положення про облікову політику Підприємства.

4. Забезпечити складання та подання для розгляду Органом управління фінансового плану Підприємства.

5. Розробити та затвердити план заходів щодо виплати простроченої заборгованості з оплати праці та графік погашення зазначеної заборгованості.

6. Розробити та затвердити заходи щодо зменшення кредиторської заборгованості.

7. Розробити (спільно з РВ ФДМУ) заходи щодо збільшення надходжень від орендної плати.

8. Направити на затвердження органу управління штатний розпис та організаційну структуру підприємства.

V. Додатки

5.1. Джерела інформації.

5.2. Перелік додатків до аудиторського звіту.

Аудиторський звіт складено в 4-х (чотирьох) примірниках на 31 (тридцяти одному) аркушах кожен.

Головний державний фінансовий
інспектор відділу контролю у галузі ЖКГ,
інфраструктури та зв'язку
Управління Північного офісу
Держаудитслужби в Черкаській області

С. ОЛІЙНИК

ПРОТОКОЛ
розбіжностей до аудиторського звіту

Державне підприємство «Український державний науково-дослідний і проектний
інститут легкої промисловості»
(найменування об'єкта аудиту)
за період з 01.01.2015 по 31.05.2018

Головний державний аудитор фінансовий інспектор Олійник Сергій Вікторович
(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та,

Писаренко Ольга Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності
Державного підприємства «Український державний науково-дослідний і проектний
інститут легкої промисловості»
(найменування об'єкта аудиту)

за період з 01.01.2015 по 31.05.2018

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

Зауважень немає.

Головний державний фінансовий
інспектор
(державний аудитор)

(підпис)

Олійник С.В.
(ініціали, прізвище)

В.о. Директора ДП «Український
державний науково-дослідний і проектний
інститут легкої промисловості»
(керівник об'єкта аудиту)

(підпис)

Писаренко О.В.
(ініціали, прізвище)

«20» Вересня 2018 року

«20» Вересня 2018 року

Одним з підприємств аудиторського звіту отримано.

Писаренко О.В.